

Puntenplan Kunst en Cultuur – versie 30-7-2023 ¹

Inleiding

Wij, GroenLinks en de Partij van de Arbeid, verenigd in ons gezamenlijke verkiezingsprogramma, erkennen de onschatbare waarde van kunst en cultuur voor onze samenleving.

Cultuureducatie en culturele participatie zijn cruciale bouwstenen voor een samenleving die diversiteit omarmt en sociale cohesie bevordert. Onze partijen geloven in een inclusieve samenleving waarin kunst toegankelijk is voor iedereen, ongeacht afkomst of inkomen. Daarnaast staan we voor fair pay, een eerlijke beloning voor de vele kunstenaars en cultuur professionals die onze culturele sector verrijken.

Met dit Puntenplan Cultuur beogen wij een dynamische en bloeiende cultuursector te stimuleren, waarin talentontwikkeling, kunsteducatie, en regionale spreiding centraal staan. Samen zullen wij ons inzetten voor een welvarend en creatief Nederland, waar kunst en cultuur een essentiële rol spelen in het vormgeven van onze toekomst.

1) Budget voor Kunst en Cultuur: verruimen

Wij zullen het initiatief nemen voor een wetsvoorstel waarbij wettelijk wordt vastgelegd dat er - zoals er een vast percentage naar defensie gaat - een vast percentage van het Bruto Nationaal Product naar kunst en cultuur gaat.

Wij pleiten voor aanzienlijke investeringen in kunst en cultuur, waarbij het budget voor het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen aanzienlijk wordt verruimd met een extra bedrag van 1 miljard euro.

Kunst en Cultuur krijgt een volwaardige plaats in de begroting van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.

Daarnaast zetten wij ons in voor het verhogen van subsidies en uitgaven aan kunst en cultuur. Hiermee kunnen we de kunstensector stimuleren en een breed scala aan culturele uitingen ondersteunen.

2) Kunst - en cultuureducatie: wettelijk verankeren

Wij geloven in het belang van kunst- en cultuureducatie als fundament voor een creatieve en geïnspireerde samenleving.

Kunst en cultuur moeten voor alle leerlingen toegankelijk zijn, ongeacht hun (culturele) achtergrond zodat zij hun talenten - ook buitenschools - kunnen ontdekken en hun culturele horizon kunnen verbreden.

Wij willen kunst- en cultuureducatie wettelijk verankeren, tot verplicht onderdeel, van het onderwijscurriculum van zowel basis- als voortgezet als PABO- onderwijs.

¹ Het document "Puntenplan Cultuur" voor de samenwerkende politieke partijen GroenLinks en de Partij van de Arbeid is gebaseerd op de meest voorkomende begrippen en thema's uit de gegeven tekst.

Conservatoria en kunstacademies in Nederland leiden excellente docenten en talenten op. Wij willen stimuleren dat professionals en vakleerkrachten uit de wereld van kunst en cultuur lesgeven in het basis- als voortgezet als PABO- onderwijs en enthousiasme genereren voor alles wat met kunst en cultuur te maken heeft.

Gemeenten krijgen een wettelijke taakstelling om cultuureducatie en cultuurparticipatie beschikbaar te maken en te houden. De basisinfrastructuur voor educatie, talentontwikkeling en cultuurparticipatie moet voor iedere portemonnee bereikbaar zijn. Per gemeente wordt het budget voor kunst en cultuur in het gemeentefonds geormerkt.

Bibliotheekvoorzieningen moeten toegankelijk zijn voor iedereen. Gemeenten worden gestimuleerd, en daar wordt extra in geïnvesteerd, om goede en brede maatschappelijke bibliotheek(en) op te zetten. Wij willen de toegankelijkheid, bereikbaarheid en kwaliteit van de bibliotheek voor de langere termijn veiligstellen.

3) Fair Pay & fair practice: norm bij subsidiëring

Wij willen fair pay & fair practice als norm hanteren binnen de culturele sector. Bij het verstrekken van subsidies, zowel door de rijksoverheid, provincies als gemeenten, zal fair pay & fair practice een bindende voorwaarde zijn. Subsidies moeten zodanig geormerkt worden dat het terecht komt bij makers en uitvoerenden.

Een eerlijke beloning voor cultuurwerkers, docenten, kunstenaars, uitvoerend en creatief, staat hoog op onze agenda om de sociale positie van de kunstenaars te versterken.

Waar onderbetaling wordt gesignaleerd (oa. via de diverse Ketentafels - Platform PACCT) zal passend worden (bij)gefinancierd door (structurele) verruiming van het budget van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.

4) Talentontwikkeling en Talent Routes: jonge kunstenaarsbeleid

Jonge kunstenaars verdienen de kans om hun talenten te ontwikkelen en door te groeien.

Wij willen talentontwikkeling stimuleren en een stevige basis bieden voor jonge kunstenaars.

Wij willen het opdrachtgeverschap van overheden en productiefondsen voor jonge kunstenaars stimuleren.

Wij bevorderen de heroprichting van gesubsidieerde muziekscholen - centra voor kunstzinnige vorming. Wij willen dat daar talent routes worden aangeboden, zodat jongeren de weg naar het professionele podium (muziek, dans, theater, beeldende kunst) kunnen bewandelen.

Het onderwijs bij de gesubsidieerde muziekscholen / centra voor kunstzinnige vorming moet gegeven worden door gekwalificeerde (vak)docenten die in loondienst zijn.

5) (Regionale) spreiding: cultuur moet breed gedijen

Naast aandacht voor cultuur in de Randstad, hechten wij grote waarde aan regionale spreiding van culturele voorzieningen en subsidies door heel Nederland. We zullen extra investeren in musea in provincies en gemeenten om een breed publiek te bereiken en culturele rijkdom te verspreiden over het hele land.

Wij willen de budgetten van en voor lokale media vergroten, en stimuleren dat lokale kunst- en cultuur via de (digitale) media worden verspreid.

De culturele rijkdom moet niet alleen beperkt blijven tot de Randstad, maar moet ook in andere regio's gedijen.

6) Toegankelijkheid cultuur: bereikbaar voor iedereen

Cultuur en cultuurparticipatie moet toegankelijk zijn voor iedereen, ongeacht financiële mogelijkheden. Daarom willen wij cultuurinstellingen en -evenementen betaalbaar maken en houden voor mensen met een minimuminkomen, onder andere door middel van een Cultuurpas met inkomensafhankelijke schalen.

De cultuurpas is er voor iedereen, en geeft een budget van € 300 over een periode van drie jaar, te besteden aan deelname aan een (culturele) vereniging, bezoek aan musea, theater enzovoort.

Zo stimuleren we cultuurparticipatie onder alle lagen van de bevolking.

We erkennen het belang van (amateur)verenigingen en willen deze extra (financieel) ondersteunen, zodat de miljoenen mensen die zingen in een koor, spelen in een bandje/orkest, of zijn lid bij een theatervereniging dat kunnen blijven doen.

7) Kunst en cultuur in de zorg en het sociaal domein: kunst is helend

Wij benoemen kunst- en cultuur(participatie) als essentieel onderdeel van de paragrafen over sociaal- en zorgbeleid.

Wij erkennen de helende en verbindende kracht van kunst in de zorg en het sociaal domein. Daarom willen wij kunstintegratie bevorderen in onder andere revalidatiecentra en andere zorggerelateerde omgeving.

Wij erkennen de aantoonbare waarde van kunst en cultuur als middel om de gezondheid en het welzijn van mensen te bevorderen. Daarom zullen wij kunstprojecten en culturele interventies stimuleren en integreren in de zorgsector en het sociaal domein en financieren via de Wet Maatschappelijke Ondersteuning en de Wet Langdurige Zorg.

8) Culturele Diversiteit: iedereen bereiken

We willen alle mensen, alle inkomensgroepen, alle leeftijden en alle levensovertuigingen bereiken. Wij streven naar een meer inclusieve en diverse cultuursector die de gehele samenleving weerspiegelt.

Om culturele diversiteit te bevorderen, te erkennen en te herkennen, zullen wij initiatieven ondersteunen die gericht zijn op het stimuleren van kunst en cultuur binnen diverse gemeenschappen. Daarnaast zullen wij actief beleid voeren om diversiteit binnen culturele instellingen en organisaties te bevorderen.

Wij moedigen kunst aan die schuurt en uitnodigt tot debat.

9) Cultuur in de Digitale Samenleving: digitale mogelijkheden

De digitalisering heeft een grote impact op onze samenleving, ook op het gebied van cultuur. Wij willen de culturele sector ondersteunen bij het benutten van digitale mogelijkheden voor kunstproductie, -verspreiding en -beleving. Wij willen dat streamingdiensten een verplicht minimum percentage Nederlandse producties (laat) produceren en uitzenden.

Tegelijkertijd zullen we aandacht besteden aan de bescherming van auteursrechten en de privacy van kunstenaars en consumenten.

10) Creatieve Industrie: versterken makers klimaat

De creatieve industrie is een belangrijke motor van economische groei en culturele innovatie. Wij zullen investeren in de creatieve industrie door het verstrekken van subsidies en het faciliteren van samenwerking tussen kunstenaars, ondernemers en kennisinstellingen.

Wij willen broedplaatsen en vaste plekken in en om centrale plekken door het hele land realiseren waar makers van kunst en cultuur zich tegen een betaalbare prijs kunnen vestigen. Wij willen waarborgen dat deze broedplaatsen - ook op termijn - bereikbaar blijven voor de makers van kunst en cultuur.

Zo kunnen we een bloeiende creatieve economie stimuleren en werkgelegenheid in de culturele sector bevorderen.

11) Behoud Cultureel Erfgoed: behoud verleden, gericht op de toekomst

Wij hechten waarde aan het behoud van ons cultureel erfgoed. Door extra middelen vrij te maken voor, en te investeren in, restauratie en behoud van monumenten, historische gebouwen en archeologische vindplaatsen, kunnen we ons rijke verleden behouden en beschermen voor toekomstige generaties.

Wij garanderen het voortbestaan van Nederlandse topinstellingen in de culturele sector, waaronder de symfonische orkesten.

12) Duurzame Cultuur Praktijken: milieu als waarde

Duurzaamheid staat hoog op onze agenda, ook in de cultuursector. Wij zullen duurzame cultuur praktijken bevorderen door bijvoorbeeld het gebruik van milieuvriendelijke materialen te stimuleren en duurzame energieoplossingen te ondersteunen in culturele instellingen en evenementen.

?? Wij willen dat instellingen die subsidies ontvangen vanuit de Rijksfondsen (of andere?) zich committeren aan de doelstellingen van het (klimaat)akkoord van Parijs.

13) Creatieve vrijheid: ruimte voor visie

Kunstenaars krijgen meer vrijheid in hun creatieve proces. Subsidies worden minder strikt gestuurd, zodat kunstenaars de ruimte krijgen om hun visie te verwezenlijken.

We creëren ruimte voor experiment in de cultuursector ingeven kunstenaars de vrijheid in de kans om te experimenteren en te innoveren

14) (Inter)nationale samenwerking: noodzaak voor ecosysteem

Binnen Nederland willen wij de samenwerking tussen de disciplines, tussen cultuureducatie-instellingen, amateurs en professionals en hun organisaties bevorderen zodat we de beschikking krijgen over een bestendig cultureel ecosysteem .

Cultuur kent geen grenzen, en wij willen de culturele uitwisseling met andere landen en culturen bevorderen. Internationale samenwerking tussen kunstenaars, instellingen en culturele organisaties zal worden gestimuleerd om culturele diversiteit te vieren en gezamenlijke uitdagingen aan te gaan.

Wij vergroten het budget voor de export van kunst en cultuur(uitingen)

15) Ondersteuning Zelfstandige Kunstenaars: hef kwetsbaarheid op.

Hulde voor ZZP'ers in kunst en cultuur, maar maak een einde aan schijnzelfstandigheid. Realiseer vaste loondienstverbanden voor hen die gedwongen in zo'n situatie verkeren.

Zelfstandige kunstenaars vormen een essentiële en kwetsbare groep binnen de cultuursector. Wij zullen hun positie versterken door het bieden van betere sociale voorzieningen, zoals een betaalbare arbeidsongeschiktheidsverzekering, en door het verminderen van administratieve lasten voor subsidies.

Elke cultuurwerker moet recht krijgen op een (betaalbaar) goed pensioen.

Verruim en oormerk middelen van het Ministerie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen zodat alle werkenden (zowel die in loondienst als de zelfstandigen) in de culturele sector zich kunnen verzekeren tegen arbeidsongeschiktheid en een pensioen kunnen opbouwen.

16) Kunst in de Openbare Ruimte: verrijk de leefomgeving

Kunst in de openbare ruimte verrijkt onze leefomgeving en draagt bij aan de identiteit van onze steden en dorpen. Wij willen de kunst in de openbare ruimte bevorderen door het creëren van meer kunstprojecten en -routes, in samenspraak met lokale kunstenaars en gemeenschappen.

Met dit ambitieuze "Puntenplan Cultuur" beogen wij een bloeiende en inclusieve cultuursector te bevorderen, waarin kunst en cultuur toegankelijk zijn voor iedereen en een bron van inspiratie en verbinding vormen.